

धौलागिरी अस्पतालबाट सम्पादित स्वास्थ्य कार्यक्रम तथा प्रगती सम्बन्धी वार्षिक प्रतिवेदन

आ.व.: २०८०/०८१

गण्डकी प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय
धौलागिरी अस्पताल
बागलुङ

परिचय

स्वास्थ्य सेवा मानवका लागि अत्यावश्यक सेवा हो । स्वास्थ्य सेवा जनस्तरमा सुगम, सुनिश्चित, पारदर्शी एवं सर्वसुलभ ढंगबाट उपलब्ध गराउनु राज्यको कर्तव्य हो । धौलागिरी अञ्चलको बागलुङ जिल्लामा वि.सं. २०१५ सालमा डिस्पेन्सरीको रूपमा स्थापना भई २०१६ सालमा स्वास्थ्य केन्द्रमा स्तरोन्नती गरिएको थियो । पछि २०३३ सालदेखि यो अस्पतालले बागलुङ जिल्ला अस्पतालको रूपमा आफ्नो सेवा सञ्चालन गरेको थियो । आधुनिक एवं परम्परागत स्वास्थ्य उपचार पद्धति र प्रवर्धनको विकास गरि आम नागरिकहरूको शारीरिक एवं मानसिक स्वास्थ्य अभिवृद्धि गर्ने रोगहरूको प्रभावकारी ढंगबाट रोकथाम गर्ने र उपचारको समुचित व्यवस्था मिलाउने, निति निर्माण गर्ने, गैरसरकारी संघसंस्था एवं निजी क्षेत्रको संलग्नता गराई स्वास्थ्यसेवा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गरी गराई आम जनताको जिवनस्तरमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउनु स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको उद्देश्य रहेको छ । यसै उद्देश्य अनुरूप स्वास्थ्य सेवालाई विकास र विस्तार गर्ने क्रममा बागलुङ्ग अस्पताललाई स्तरोन्नती गरी २०६७ कार्तिक देखि धौलागिरी अञ्चल अस्पतालको रूपमा स्तरोन्नती गरी विशेषज्ञ सेवाको सुरुवात गरिएको छ । यसबाट यस अस्पतालबाट धौलागिरीका चारवटै जिल्ला पर्वत, म्याग्दी, मुस्ताङ र बागलुङ करिब ६ लाख मानिसहरू लाभान्वीत भएका छन् । नेपाल सरकारले यस अस्पताललाई स्तरोन्नती गरि २०० शैयमा लैजाने निर्णय गरि DPR को प्रतिवेदन आउने चरणमा रहेको छ ।

यस अस्पताल (साविक अञ्चल अस्पताल) मा हाल १ जना मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट सहित १५ जना विशेषज्ञ तहका डाक्टरहरूको दरबन्दी रहेको छ । त्यस्तै मेडिकल अधिकृत, नर्सिङ अधिकृत, ल्याब टेक्नोलोजिष्ट, रेडियोलोजीष्ट स्टाफ नर्स, पारामेडिक्स र अन्य गरी कुल ७८ जनाको नेपाल सरकारको स्वीकृत दरबन्दी रहेको छ । अस्पतालको सेवालाई प्रभावकारी बनाउन स्थानीय तहमा अस्पताल व्यवस्थापन समितीबाट पनि विभिन्न तहका गरी कुल ३१ जना कार्यरत रहेका छन् । अस्पतालमा मेडिकल अफिसर ३ जना रिक्त रहेका छन भने ३ जना अध्ययन विदामा रहेका छन । संधिय तथा गण्डकी प्रदेश सरकारबाट छात्रवृत्ती करार, अन्य कार्यक्रम करार, अस्पताल व्यवस्थापन समिति करार सेवामा केहि मेडिकल अफिसर तथा विशेषज्ञ चिकित्सक खटाइएकोले सेवामा बिस्तार गरी Major Operation तथा विशेषज्ञ सेवा हरु सन्चालन गरीएका छन । सरकारी दरबन्दिमा बिशेषज्ञ चिकित्सक पुर्ण नहुदा यस अस्पतालबाट बिशेषज्ञसेवा प्रदान गर्न कठिनाई भैरहेको छ । अस्पतालमा चौबिसै घन्टा नियमित इमरजेन्सी सेवा, बहिरंग र अन्तरंग सेवा सँगसँगै प्रसुती, ल्याब रेडियोलोजी, इन्डोस्कोपी, अल्ट्रासाउन्ड सेवाहरु संचालन हुँदै आयकोमा आ.व. २०८०/८० को अन्तिम देखि प्रदेश स्तरमा नै पहिलो पटक सिटी स्क्यान सेवा प्रदान गरिएको छ । यसको साथै यस अस्पतालमा HIV संक्रमितहरूको लागि निःशुल्क रक्त परिक्षण, सल्लाह र परामर्श सेवा साथै AIDS लागेका मानिसहरूलाई निःशुल्क औषधीको लागि ART सेवा पनि रहेको छ । साथै यस अस्पतालले स्वास्थ्य तालिम केन्द्र अन्तर्गत SBA, MLP, BLS, PTC जस्ता तालिमहरु पनि नियमित संचालन गरिरहेको छ । नेपाल सरकारको OCMC कार्यक्रम (अस्पतालमा आधारित लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धी एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र) पनि यस अस्पतालमा संचालित छ जसमा लैङ्गिक हिंसाबाट पिडित मानिसहरूले निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा साथै मनोसामाजिक र मनोविर्मश सेवा प्राप्त गरि कानुनी उपचारको लागि थप सल्लाह र सहयोग प्राप्त गर्न सक्दछन् । अस्पतालमा पोषण पुर्नस्थापना गृह स्थापना गरि सन्चालनमा आएको छ। यस बाट १४ बर्ष मुनिका कुपोषण बाट पिडित बाल बालिका हरुले पोषण युक्त खानपान सहितको आबासिय उपचार सेवा पाईरहेका छन। अहिले यस अस्पताल बाट नियमित फिजियोथेरापि सेवा समेत प्रदान गरीएको छ । आर्थिक वर्ष २०७३ र २०७४ बाट अस्पताल बाट प्रदान गरिने सेवामा लक्षित वर्गको पहुँच सुनिश्चित गर्न (SSU) सामाजिक सेवा एकाई स्थापना गरी सन्चालन गरीएको छ। यस अस्पताललाई प्रकोप जन्य रोगहरूको सेन्टीनल साइट (EWARS Sentinel Site) को रूपमा समेत बिकास गरी नियमित प्रतिबेदन गरीएको छ। अस्पतालमा अस्पतालले फार्मसी सेवा सन्चालन गरेको छ जसबाट २४ सै घण्टा सस्तोदरमा औषधी उपलब्ध भएको छ। साथै ५२ किलो वाटको सौर्य उर्जा प्रणालि जडान गरी अस्पताल परिसरमा नेपाल बिधुत प्राधिकरणको बिजुलि कम प्रयोग नगरीएको अवस्था छ। अस्पतालमा यसै आ.व २०८०/८० देखी PCR LAB सन्चालनमा आएको तथा आ.व. २०८०/८१ देखी अत्याधुनिक परिक्षणहरु Vit-D, Vit-B12, TPSA, Ferritin, Anti-TPO, Anti-CCP, TPHA, B-HCG दैनिक हुने गरेको छ। अस्पतालको आफ्नै अक्सिजन प्लान्ट निर्माण गरिएको तथा यस वाट आवश्यक अन्य व्यवसायिक प्रयोजनका लागि अक्सिजन सिलिण्डर हरु भर्ने सेवा उपलब्ध छ ।

आ.व. २०८०/८१ देखि अस्पतालमा आँखा उपचार सेवा विभागको स्थापना भएको तथा विशेषज्ञ डाक्टरहरूद्वारा आँखा सम्बन्धि रोगको उपचार तथा शल्यक्रिया सेवा सञ्चालन गरिएको छ ।

यसरी दुर्गम र पिछडिएका समुदायहरूको बाहुल्यता रहेको यस अञ्चलको एकमात्र विशेषज्ञ सेवा सहितको यस अस्पतालमा हाल भवन निर्माणको क्रममा रहेको साथै विशेषज्ञ र अन्य सरकारी दरबन्दीहरू रिक्त रहेको अवस्थामा उपयुक्त मेडिकल उपकरणको उपलब्धता साथै दरबन्दी अनुसारको जनशक्ति पुरा हुनुपर्ने देखिन्छ । जसबाट स्थानियस्तरमा नै गरिब विपन्न एवं स्वास्थ्यको पहुँच पुग्न नसकेका जनताहरूले स्वास्थ्य उपचारको मौलिक हक प्राप्त गर्न सक्नेछन् र नेपाल सरकार बाट ल्याइएको स्वास्थ्य नीति लागु गर्न थप सहयोग पुग्नेछ । उपयुक्त परामर्श दिने कार्यमा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय गण्डकी प्रदेश पोखरा स्वास्थ्य निर्देशनालाय गण्डकी प्रदेश पोखरावाट महत्वपूर्ण सहयोग र सहजीकरण प्राप्त भएको छ । साथै आगामी दिनहरूमा अझ महत्वपूर्ण मार्गदर्शन, सल्लाह, सुझाव र सहयोग प्राप्त भै अस्पतालको व्यापक विस्तार गर्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

अस्पतालको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

१. २०१५ सालमा डिस्पेन्सरीको रूपमा स्थापना भई संचालन भएको ।
२. २०१६ सालमा स्वास्थ्य केन्द्रमा स्तरोन्नती ।
३. २०३३ सालवाट जिल्ला अस्पतालमा स्तरोन्नती ।
४. २०४८ साल देखि जिल्ला अस्पतालमा सहयोग समिति गठन गर्ने सरकारी अवधारणा अनुसार प्रमुख जिल्ला अधिकारीको संयोजकत्वमा सहयोग समिति गठन भएको ।
५. २०५९ साल देखि जिल्ला अस्पताल विकास समिति गठन गर्ने कानूनी व्यवस्था भएको ।
६. २०६७ साल कार्तिक देखि अञ्चल अस्पतालमा स्तरोन्नती ।
७. २०७८ मा २०० शैयामा स्तरोन्नति गर्न स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयवाट प्रस्ताव ।

वर्तमान अस्पताल व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरू

सि नं	नाम थर	ठेगाना	पद
१	नारायण प्रसाद शर्मा पौडेल	जैमनि नगरपालिका वडा नं. ४, बागलुङ	अध्यक्ष
२	विदेश कुमार श्रेष्ठ	बागलुङ नगरपालिका प्रमुख वा प्रतिनिधि	पदेन सदस्य
३	नरेश कँडेल	बागलुङ नगरपालिका वडा नं. २, बागलुङ	पदेन सदस्य
४	गगन वहादुर पुन मगर	बागलुङ नगरपालिका वडा नं. ३, बागलुङ	सदस्य
५	लक्ष्मीदेवी जि सी	बागलुङ नगरपालिका वडा नं. १३, बागलुङ	सदस्य
६	धनमाया शर्मा	बागलुङ नगरपालिका वडा नं. ४, बागलुङ	सदस्य
७	कृष्ण शंकर श्रेष्ठ	बागलुङ नगरपालिका वडा नं. ३, बागलुङ	सदस्य
८	रुम माया थापा	वडिगाड गाउँपालिका वडा नं. १, बागलुङ	सदस्य
९	डा.अमित ढुंगाना	प्रमुख मेडिकल सुपरिटेण्डेन्ट	सदस्य सचिव

हाल सम्मका अस्पताल व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षहरू				
क्र.स.	नाम थर	कार्यरत अवधि		कैफियत
		देखि	सम्म	
१	श्री कृष्ण वहादुर श्रेष्ठ	२०५९/१२/०७	२०६२/०३/१९	बागलुङ अस्पताल
२	श्री देव वहादुर श्रेष्ठ	२०६२/०३/२०	२०६३/०४/२४	बागलुङ अस्पताल
३	श्री लिला वहादुर थापा	२०६३/०४/२५	२०६५/०९/२८	बागलुङ अस्पताल
४	श्री हेमराज आचार्य	२०६५/०९/२९	२०६६/०६/२१	बागलुङ अस्पताल
५	श्री सहदेव राजभण्डारी	२०६६/०६/२२	२०६६/०९/२४	बागलुङ अस्पताल
६	श्री हेमराज आचार्य	२०६६/०९/२५	२०६७/०९/२८	बागलुङ अस्पताल
७	श्री कृष्ण वहादुर के.सी.	२०६८/०३/२८	२०७०/०३/२३	धौलागिरी अञ्चल अस्पताल
८	डा. श्री तरुण पौडेल	२०७०/०३/२४	२०७१/०५/२६	धौलागिरी अञ्चल अस्पताल

९	श्री टिकाराम सापकोटा	२०७१/५/२७	२०७३/०५/२५	धौलागिरी अञ्चल अस्पताल
१०	श्री मन्जेष वम मल्ल	२०७३/०५/२५	२०७४/०८/२५	धौलागिरी अञ्चल अस्पताल
११	श्री रम्जी प्रसाद सुवेदी	२०७४/१०/०३	२०७५/०३/२६	धौलागिरी अञ्चल अस्पताल
१२	श्री के.वी. राना मगर	२०७५/०६/२२	२०७८/०६/२०	धौलागिरी अस्पताल बागलुङ
१३	श्री नारायण प्रसाद शर्मा पौडेल	२०७८/०९/२१	हाल सम्म	धौलागिरी अस्पताल बागलुङ

यस अस्पतालमा हाल सम्म कार्यरत प्रमुखहरु					
क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यरत अवधि		कैफियत
			देखि	सम्म	
१	श्री कृष्ण वहादुर श्रेष्ठ	कम्पाउण्डर	२०१६।१०।१	२०१७।६।३०	बागलुङ अस्पताल
२	डा.श्री सन्ने कुमार पहाडी	मेडिकल अधिकृत	२०१७।७।१	२०१८।१०।१३	बागलुङ अस्पताल
३	डा.श्री शारादा रञ्जन सेन	मेडिकल अधिकृत	२०१८।१०।१४	२०१९।१२।३०	बागलुङ अस्पताल
४	डा.श्री भद्रध्वज कार्की	मेडिकल अधिकृत	२०२०।१।१	२०२२।३।८	बागलुङ अस्पताल
५	डा.श्री राम कुमार श्रेष्ठ	मेडिकल अधिकृत	२०२२।५।१	२०२५।८।३०	बागलुङ अस्पताल
६	डा.श्री भोला प्रसाद कुमार गुप्ता	मेडिकल अधिकृत	२०२५।९।१	२०२८।६।६	बागलुङ अस्पताल
७	डा. श्री केशरलाल श्रेष्ठ	मेडिकल अधिकृत	२०२८।६।७	२०२९।१।१८	बागलुङ अस्पताल
८	डा.श्री राघव प्रसाद धिताल	का.मु.सि.मे.अ	२०२९।१।१९	२०३३।१।१४	बागलुङ अस्पताल
९	डा.श्री सोमनाथ अर्याल	"	२०३३।१।१७	२०३५।५।१४	बागलुङ अस्पताल
१०	डा.श्री प्रकाश प्रसाद अर्याल	"	२०३५।५।१५	२०३७।१।३०	बागलुङ अस्पताल
११	डा.श्री ध्रुवराज प्रधान	"	२०३८।९।९	२०४३।१।३०	बागलुङ अस्पताल
१२	डा.श्री आनन्द रेग्मी	"	२०४३।१।१	२०४४।६।२०	बागलुङ अस्पताल
१३	डा. श्री सुरेशचन्द्र रेग्मी	"	२०४४।६।२९	२०४५।३।३०	बागलुङ अस्पताल
१४	डा.श्री किरण रेग्मी	"	२०४५।४।१	२०४५।१०।३०	बागलुङ अस्पताल
१५	डा.श्री देवी प्रसाद भूसाल	"	२०४५।१२।२८	२०४८।७।१५	बागलुङ अस्पताल
१६	डा.श्री प्रकाश रेग्मी	"	२०४८।१२।७	२०४९।३।३	बागलुङ अस्पताल
१७	डा.श्री हरिहर खनाल	"	२०४९।८।८	२०५०।१।१६	बागलुङ अस्पताल
१८	डा.श्री महेश न्यौपाने	"	२०५०।२।५	२०५१।१।१६	बागलुङ जिल्ला अस्पताल
१९	डा.श्री मनिलाल श्रेष्ठ	"	२०५१।२।८	२०५२।२।१६	बागलुङ जिल्ला अस्पताल
२०	डा.श्री विधाननिधी पौडेल	"	२०५२।२।७	२०५४।१।३१	बागलुङ जिल्ला अस्पताल
२१	डा.श्री मुरारी प्रसाद उपाध्याय	"	२०५४।१२।१	२०५६।७।३०	बागलुङ जिल्ला अस्पताल
२२	डा.श्री तरुण पौडेल	प्र.मेडिकल सुपरिटेण्डेन्ट	२०५६।८।९	२०६७।७।७	बागलुङ जिल्ला अस्पताल
२३	डा.श्री तरुण पौडेल	का.मु.प्र.मेडिकल सुपरिटेण्डेन्ट	२०६७।७।८	२०६९।०१।०४	धौलागिरी अञ्चल अस्पताल
२४	डा.श्री तरुण पौडेल	प्र.मेडिकल सुपरिटेण्डेन्ट	२०६९।०१।०५	२०७३।१।४	धौलागिरी अञ्चल अस्पताल
२५	डा.श्री सागर कुमार राजभण्डारी	प्र.मेडिकल सुपरिटेण्डेन्ट	२०७३।१।५	२०७६।३।३२	धौलागिरी अञ्चल अस्पताल
२६	डा.शैलेन्द्र बि.क. पोख्रेल	नि.प्र.मेडिकल सुपरिटेण्डेन्ट	२०७६।४।१	२०८०/०६/१३	धौलागिरी अस्पताल बागलुङ
२७	डा. अमित ढुंगाना	नि.प्र.मेडिकल सुपरिटेण्डेन्ट	२०८०/०६/१४	२०८०/११/१७	धौलागिरी अस्पताल बागलुङ
२८	डा. रवि रंजन प्रधान	प्रमुख मेडिकल सुपरिटेण्डेन्ट	२०८०/११/१८	हाल सम्म	धौलागिरी अस्पताल बागलुङ

अस्पताल शैया संख्या

प्रस्तावित संख्या – १००

स्वीकृत संख्या - ५०

सेवा प्रदान – ११५

क्र.स.	विभाग	वेड संख्या	कैफियत
१	General ward	१७	
२	Post Up	१०	
३	प्रसुति/Maternity	१५	
४	Emergency	१५	
५	OCMC	२	
६	NRH	१०	
७	ICU	४	
८	Isolation	२१	
९	Geriatric	१०	
१०	Pediatric	५	
११	SNCU	४	
१२	Surgical	३	
१३	Dialysis	६	
१४	ICU (Covid)	३	

- Centre billing Software
- Dental X ray
- CR-X Ray (300 MA),
- Coulter Counter
- Analyzer Machine
- CD 4 Count
- MLP Hostel (on help of NSI)
- Hospital waste management
- Transfermar
- 45 KVA Generator (On the Help of KOICA)
- 52 Kw Solar panel (tender , joined near future)
- Social service Unit

Services Provided by Hospital

S.N	Service Provided	Services	Remarks
1	OPD	With Charge	
2	Emergency	With Charge	24 hours available

3	Indoor	With Charge	24 hours available
4	LAB	With Charge	24 hours available
5	X-Ray	With Charge	24 hours available
6	USG	With Charge	
7	PCR	Free+ With Charge	
8	ECG	With Charge	
9	Medical Abortion	With Charge	
10	CAC	With Charge	
11	PAC	Free	24 hours available
12	Delivery	Free	24 hours available
12a	Complicated	Free	24 hours available
12b	C/S	Free	24 hours available
13	Postmortem	Free	
14	Police Case	Free	24 hours available
15	Save Motherhood Services	Free	
16	Neonatal Services	Free	24 hours available
17	Dental Services	With Charge	
18	Pre ART/ART	Free	
19	Immunization Services	Free	
20	DOTs/Dots +	Free	
21	Leprosy	Free	
23	Minilab	free	
24	Health Education	free	
25	OCMC Service	free	
26	Physiotherapy services	free	
27	Health insurance	free	
28	Hospital Pharmacy	free	
29	Major Operation Service	With Charge	

यस अस्पतालमा हाल संचालनमा रहेका शाखाहरू

१. दर्ता (काउन्टर) शाखा (Counter)

दर्ता शाखा (काउन्टर) भन्नाले बहिरङ्ग सेवा, अन्तरङ्ग सेवा तथा इमर्जेन्सी सेवा लिन आउने सेवाग्राहीको वैयक्तिक विवरण चुस्त दुरुस्त बनाई दर्ता गर्ने तथा सेवाग्राही कुन सेवा लिनको लागी आएको हो सो सेवा लिन सम्बन्धित शाखामा प्रेषण गर्ने र सोधपुछ एव परामर्श कर्ता को रुपमा यस दर्ता शाखालाई बुझिन्छ । साथै यस शाखामा नाम दर्ता गर्ने, बिलिड गर्ने, भर्ना दर्ता गर्ने, डिस्चार्ज दर्ता गर्ने, रिफरल चलानी दर्ता गर्ने, सेवा शुल्क बापत उठने राजस्व सङ्कलन गर्ने आदि जस्ता कार्यहरू पर्दछन । अन्य सेवा परिवार नियोजन सेवा, सुरक्षित गर्भपतन सेवा, क्षय कुष्ठरोग सेवा, पोषण पुनस्थापना, ART सेवाको लिन विरामिको नाम, उमेर, ठेगाना, सम्पर्क नं. जेष्ठ नागरिकको सेवा लिन जेष्ठ नागरिक कार्ड, अपाङ्ग सेवाको लागि अपाङ्ग परिचय पत्र, मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रमको सेवा लिन स्वास्थ्य शेवा कार्ड, वच्चालाई खोप लगाउन खोप कार्ड आवश्यक पर्दछ । यस शाखामा रहेका ७ जना कर्मचारी रहेको र आकस्मिक सेवाको लागि २४ सै घण्टा नाम दर्ता गर्न पाइन्छ भने

अन्य सेवाको लागि आइतवार देखि शुक्रवार सम्म विहान ९ वजे देखि १२.३० वजे सम्म र विस्तारित स्वास्थ्य सेवा (EHS) को लागि आइतवार देखि शुक्रवार सम्म दिउसो २ वजे देखि ५ वजे सम्म नाम दर्ता गर्न पाइन्छ ।

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सेवा लिएका विरामीको संख्या						
क्र.स.	उमेर समुह	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला %	पुरुष %
१.	०-९ वर्ष	३४०९	५५०२	८९११	३८.२५	६१.७५
२	१०-१९ वर्ष	२२३९	२९८६	५२२५	४२.८५	५७.१५
३	२०-५९ वर्ष	२२६९३	१३७१७	३६४१०	६२.३२	३७.६७
४	६० वर्ष भन्दा माथि	९२०५	८०६९	१७२७४	५३.२८	४६.७१
	जम्मा	३७५४६	३०२७४	६७८२०	५५.३८	४४.६२

२. ICU/Isolation शाखा

यस धौलागिरि अस्पतालको B- ब्लकको दोस्रो तलामा मिति २०७६/१२/१५ मा सुरु भएको बिभाग अन्तर्गत ३ वटा वार्डहरू रहेको छ । कोभिड आईसोलेसनमा २१ शैया, कोभिड ICU ३ शैया र नन कोभिड ICU ४ शैया गरी जम्मा २८ शैया रहेका छन् । कोभिड १९ को महामारी पश्चात स्थापना भएको यस आईसोलेसन वार्डमा संक्रामक तथा सरुवा रोगहरूको उपचार सेवा प्रदान गरिन्छ । कोभिड १९ को बिरामी सिकिस्त भएमा तथा ICU आवश्यकता भएमा कोभिड ICU मा राखि उपचार गरिन्छ। यस अस्पतालमा उपचार लिन आउने सिकिस्त बिरामीहरूको उपचारको लागि जनरल ICU को आवश्यकता महशुस गरी मिति २०७८-९-१३ देखि यस अस्पतालमा ICU सेवा सुरु गरिएको हो । जनरल ICU मा ईमरजेन्सी तथा अन्य वार्डमा सिकिस्त भई ICU मा राखि उपचार गर्नुपर्ने बिरामीहरूलाई भर्ना गरी उपचार प्रदान गरिन्छ । ICU को स्थापना पछि सिकिस्त बिरामीहरू उपचारको लागि पोखरा नै जानुपर्ने बाध्यता कम भएको छ । यस अस्पतालको ICU शाखामा कन्सल्टेन्ट फिजिसियन २ जना, नर्सिङ अधिकृत १ जना, स्टाफ नर्स ८ जना, कार्यालय सहयोगी ४ जना कार्यरत रहेका छन् । यस शाखाबाट सघन उपचार सेवा Isolation (संक्रामक/सरुवा रोगको उपचार सेवा), ABG सेवा, र डायलायसिस गरिरहेका विरामीले पनि सेवा लिन सकिन्छ । आइसोलेसन वार्ड बाट सेवा लिनको लागि सेवाग्राही/बिरामी ओ.पि.डी., ईमर्जेन्सी, वा अन्य वार्डमा डाक्टर द्वारा चेकजाँच गर्दा कोभिड १९ को शंका भएमा वा कोभिड १९ पोजिटिभ भएमा आइसोलेसन वार्डमा भर्ना भई तहाँ बाट उपलब्ध सेवा प्राप्त गर्न सकिनेछ।

आइसोलेसन वार्डमा भर्ना हुनुभएका कोभिड १९ पोजिटिभ हुनुभएको बिरामी हरूलाई नेपाल सरकारको नियमनुसार यस अस्पतालबाट उपलब्ध हुने सम्पूर्ण सेवाहरू निशुल्क प्रदान गरिन्छ । यस वार्डमा भर्ना भएका बिरामीहरूलाई उपचारको क्रममा डायलायसिस गर्नुपर्ने भएमा डायलायसिस सेवा पनि यसै वार्डमा उपलब्ध छ।

यस जनरल ICU (सघन उपचार कक्ष) मा सेवा लिने बिरामीहरूलाई भेन्टिलेटरमा राखी उपचार गर्नुपर्ने भएमा रु. १५०० (एकहजार पाँचसय) प्रतिदिन र मोनिटर मात्र गर्नुपर्ने वा भेन्टिलेटरमा राखी उपचार गर्नुपर्ने भएमा रु. १०० (एकहजार) प्रतिदिन शुल्क लाग्दछ ।

स्वास्थ्य बिमा गराउनु भएका सेवाग्राही हरूले स्वास्थ्य बिमाबाट सेवा लिन सक्नुहुनेछ भने नेपाल सरकारले तोकेको लक्षित वर्ग (अति गरिब, अपाङ्ग, जेष्ठ नागरिक आदी भित्र परेमा अस्पतालमा रहेको सामाजिक सुरक्षा इकाई बाट सुबिधा लिई उपचार गराउन सकिनेछ । यस शाखामा २०७८ साल श्रावण १ गते देखि २०८० साल असार मसान्त सम्म २३७ जनाले सेवा लिएका छन् ।

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सेवा लियका विरामीको संख्या							
क्र.स.	उमेर समुह	भर्ना		रेफर		मृत्यु	
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
१	०-९	२	२	०	०	०	०
२	१०-१९	०	१	०	०	१	३
३	२०-५९	७५	८२	१	६	१	३
४	६०+	६५	४१	४	२	१	९
५	जम्मा	१४२	१२६	५	८	३	१५
६	कुल जम्मा	२६८		१३		१८	

३. प्रसुति विभाग

प्रसुती विभाग (Maternity) अस्पतालको दोस्रो तल्लामा रहेको र अस्पतालको स्थापना देखि नै सेवा दिइरहेको छ । यसभित्र गर्भवति अवस्थामा आवश्यक परेमा भर्ना, प्रसुति सेवा, सुत्केरी पश्चात आमा र बच्चा लाई सेवा दिइन्छ । यस वार्डमा जम्मा १५ वटा शैया रहेका छन् ।

प्रसुति शैया २, प्रसव पिडामा भएकालाई राख्ने ५ ओटा शैया र सुत्केरी पश्चात तथा अन्य भर्ना बिरामीलाई राख्ने १० शैया रहेका छन्। यस अस्पतालमा सामान्य तथा जटिल प्रसुति सेवा, निशुल्क भर्ना तथा अपरेशनद्वारा गरिने (C/S) प्रसुति सेवा, गर्भवति महिलालाई भर्ना र उपचार सेवा, स्त्री रोग भएका महिलाहरुको भर्ना र उपचार सेवा, सुत्केरी महिलाहरुको भर्ना र उपचार सेवा, VIA सेवा रहेका छन्। २०७८ साल श्रावण १ गते देखि २०८० साल असार मसान्त सम्म यस वार्डमा प्रसुति सेवा लिने ११९६ जना रहेका छन्। यस अस्पतालमा सेवा लिन सामान्य अवस्थामा ओ.पि.डि. मा जाँच गराएर डाक्टरको सल्लाह अनुसार भर्ना गरिन्छ भने आकस्मिक अवस्थामा सिधै प्रसुति वार्ड मै वा आकस्मिक कक्षबाट आवश्यकता अनुसार भर्ना, उपचार र रिफर गरिन्छ। ९ जना दक्ष प्रसुति कर्मि (SBA) तालिम प्राप्त नर्सिङ कर्मचारीबाट सेवा प्रदान गरिन्छ। प्रसुति भएको सेवाग्राहीलाई निशुल्क रुपमा न्यानो झोला प्रदान गरिन्छ। यातायात खर्च वापत रु २०००/- र नियम अनुसार ४,६,८ र ९ महिनामा जाँच गरेकालाई रु ८००/- प्रोत्साहन भत्ता दिइन्छ।

S.N	Month	Number Of Delivery				Maternal Death	Perinatal Death					Neonatal Death
							Still Birth			ENND	Total PDR	
		Normal	Vaccume	LSCS	Total		Fresh	Macerated	Total SB			
1	Shawan	92	2	38	132	0	1	1	2	0	2	0
2	Bhadra	74	0	19	93	0	1	1	2	0	2	0
3	Aashoj	63	1	21	85	0	1	1	2	0	2	0
4	Kartik	70	0	15	85	0	1	0	1	0	1	0
5	Mansir	77	0	26	103	0	0	0	0	0	0	0
6	Poush	77	0	28	105	0	1	1	2	0	2	0
7	Magh	81	0	26	107	0	0	1	1	0	1	0
8	Falgun	75	0	25	100	0	1	2	3	2	5	0
9	Chaitra	59	0	14	73	0	0	3	3	2	5	0
10	Baishak	71	0	31	102	0	1	0	1	0	1	0
11	Jestha	72	0	17	89	0	0	0	0	0	0	0
12	Aashad	83	0	26	109	0	0	0	0	0	0	0
Total		894	3	286	1183	0	7	10	17	4	21	0

४. सुरक्षित गर्भपतन सेवा (Abortion)

यस अस्पतालले मिति देखि सुरक्षित गर्भपतन सेवा दिदै आएको छ। यो अस्पतालमा १२ हप्ता सम्मको गर्भपतन सेवा दिन नेपाल सरकारबाट सुचिकृत भएको छ। सुरक्षित गर्भपतन सेवा दिनको लागि २ ओटा गोप्य कक्षहरु रहेको यस अस्पतालको A भवनको तेस्रो तलामा प्रसुति कक्ष संगै सुरक्षित गर्भपतन सेवा लिने शाखा रहेको छ। यस अस्पतालमा १० हप्ता सम्मको Medical Abortion Centre (MAC) औषधिद्वारा गरिने गर्भपतन सेवा, १२ हप्ता सम्मको Surgical Abortion Centre (CAC) मेसिनद्वारा गरिने गर्भपतन सेवा, गर्भपतन पश्चात गरिने (PAC) सेवा, गर्भपतन पश्चात गरिने परिवार नियोजन सेवा उपलब्ध रहेका छन्। यो सेवा लिन OPD (Out Patient Department) टिकट लियर, Emergency परेमा वा Bleeding भएमा सिधै Maternity ward मा आएर सेवा लिन सकिन्छ। सुरक्षित गर्भपतन सेवाको लागि जनशक्ति अभावले गर्दा हाल छुट्टै कर्मचारी नभएको भएता पनि प्रसुति कक्षमा काम गर्ने नर्सिङ कर्मचारी र चिकित्सकले उपचार सेवा दिइ रहनु भएको छ।

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सुरक्षित गर्भपतन सेवा लियका विरामीको संख्या				
क्र.स.	उमेर समुह	उमेर समुह	मेडिकल	सर्जिकल
१.	गर्भ पतन सेवा पाएका जम्मा महिला	<२० वर्ष	१४	३
		>२० वर्ष	१७०	३७
२	गर्भपतन पश्चात प. नि. साधन अपनाएका	छोटो अवधी	४०	
		लामो अवधी	२१	
३	PAC सेवा पाएका		७६	

५. सामाजिक सेवा इकाई (Social Service Unit)

यस अस्पतालमा आर्थिक वर्ष २०७२/२०७३ बाट सामाजिक सेवा इकाई स्थापना भई संचालनमा आएको छ। यस कार्यक्रम संचालनको लागि साझेदार संस्थाको रुपमा वि.वाइ.सी. बागलुङ छनौट भएको थियो। संस्थाले चार जना सहजकर्ताहरु छनौट गरि अस्पतालमा कामकाजको लागि सहजिकरण गर्दै आएको छ। यस बाट नेपाल सरकारले स्वास्थ्य नीति अनुसार लक्षित वर्गहरुलाई निशुल्क एवं आंशिक छुट्टा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न सहजिकरण गर्ने कार्य गरिदै आएको छ। यसमा अस्पतालबाट प्रदान गरिने स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्नमा लक्षित वर्गले सहजता प्रदान गरेका छन्। सामाजिक सेवा इकाई अन्तर्गत पूर्ण तथा आंशिक छुट पाउने लक्षित वर्गहरु यस प्रकार छन् :

१. अति गरिव/गरिव
२. असाहाय
३. अपाङ्गता भएका व्यक्ति (परिचय पत्र वाहक)
४. जेष्ठ नागरिक (परिचय पत्र वाहक)
५. लैङ्गिक हिंसा पीडित (बाल बालिका समेत)
६. गरिव तथा विपन्न आकस्मिक विरामी
७. वपद एवम् प्राकृतिक प्रकोप (महामारी, भूकम्प, बाढी, पहिरो, आगलागी आदी) बाट पीडित
८. सीमान्तीकृत तथा लोपोन्मुख आदिवासी, जनजाती
९. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवीका (परिचय पत्र वाहक)
१०. कुपोषित बालबालिका
११. प्रहरीले ल्याएका थुनुवा तथा कैदी बिरामी
१२. शहिद परिवार (परिचय पत्र वाहक)
१३. स्थानीयताका आधारमा थप गर्नु पर्ने लक्षित समुह।

आ.व.२०८०/८१

महिना	गरिब		असहाय		जेष्ठनागरिक		अपाङ्ग		FCHV	अन्य			जम्मा		सबै जम्मा
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष		
श्रावण	३७	५३	१	०	६१	५२	२	१	१	०	१	१०२	१०७	२०९	
भाद्र	१७	३७	१	१	६४	६२	७	४	२	१	०	९२	१०४	१९६	
असोज	३०	३२	१	१	७२	५८	१	७	०	०	०	१०४	९८	२०२	
कार्तिक	२५	२६	०	०	७३	७३	१	०	०	०	०	९९	९९	१९८	
मंसिर	२५	४९	१	१	७७	५२	०	२	०	०	०	१०३	१०४	२०७	
पुस	२५	४०	१	०	६३	६५	०	३	०	०	०	८९	१०८	१९७	
माघ	२१	१६	०	१	०	०	०	१	०	०	०	२१	१८	३९	
फाल्गुन	४४	४९	२	१	०	०	२	२	१	०	०	४९	५२	१०१	
चैत	२४	५७	१	०	०	०	३	१	०	०	०	२८	५८	८६	
वैशाख	२५	८७	३	१	०	०	०	२	०	०	३	२८	९३	१२१	
जेष्ठ	३४	६४	०	०	०	०	०	७	०	२	०	३६	७१	१०७	
आषाढ	४५	५७	३	३	०	०	७	४	१	१	०	५७	६४	१२१	
जम्मा	३५२	५६७	१४	९	४१०	३६२	२३	३४	५	४	४	८०८	९७६	१७८४	
सबै जम्मा	९१९		२३		७७२		५७		५	८		१७८४		१७८४	

जेष्ठ नागरिक सेवा

महिना	६०-६९	७०-७९	८०-८४	८५ भन्दा माथि	महिला	पुरुष	जम्मा छुट
माघ	५३	४०	११	८	६७	४५	१२२३१२
फाल्गुन	९२	६०	२५	९	७०	११६	१९३८९१
चैत्र	५८	८८	३९	९	१०८	८६	१९६१९४
वैशाख	७९	८४	३९	२०	१११	१११	१९७४७८
जेष्ठ	८९	१२७	२१	१०	१४८	९९	२५१४६८
आषाढ	३५	४४	१०	८	५९	३८	११८६५७
जम्मा	४०६	४४३	१४५	६४	५६३	४९५	१०८००००

*** २०७८ माघ महिना पछाडी मात्रै छैट्टै अभिलेख व्यवस्थापन गरिएको

६. पोषण (Nurtition)

पोषण गृह मिति २०६९ साल फागुन महिनामा स्थापना भई गैरसरकारी संस्थाले संचालन गरिरहेकोमा मिति २०७५ साल असार महिनामा विधिवत रुपमा यस अस्पताललाई हस्तान्तरण गरि अस्पतालले १० शैयाको पोषण पुनस्थापना केन्द्र संचालन गरिरहेको छ। जिल्लाका

विभिन्न पालिका, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र लगायतका स्थानवाट रिफर भई वा उपचार लिन स्वतस्फुर्त रुपमा आएका कुपोषण वच्चाहरु यस गृहमा सेवा लिन आउने गरेका छन । विशेष गरि ५ वर्ष भित्रका कुपोषित विरामीहरुलाई सेवा दिइरहेको छ । यस शाखामा आएका वच्चाको HIV, TB लगायतका विभिन्न परिक्षण गरि वच्चालाई अनुसूचि/तालिका वमोजिम पोषणयुक्त खाना खुवाउने गरिन्छ । वाल रोग विशेषज्ञको प्रत्यक्ष निगरानिमा गरिने उपचार २४ सै घण्टा उपलब्ध रहेको छ । हाल ९ जना कर्मचारी कार्यरत रहेको यस शाखामा आउने सेवाग्राही संगै आमा र अभिभावकलाई समेत खाना खुवाउने व्यवस्था रहेको छ ।

पोषण शाखा										
Month	MAM Case					SAM Case				
	Admission	Discharge	Recovered	Defaulter	Death	Admission	Discharge	Recovered	Defaulter	Death
Shrawan 2078	2	8	8	0	0	3	8	8	0	0
Bhadra	5	7	7	0	0	3	7	7	0	0
Aswin	4	10	7	2/DOR	0	5	10	7	2/DOR	0
Kartik	8	7	7	2 LAMA+DOR	0	2	7	7	2 LAMA+DOR	0
Magsir	6	6	6	0	0	5	6	6	0	0
Paush	7	13	11	2 DOR	0	4	13	11	2 DOR	0
Magh	7	8	8	0	0	3	8	8	0	0
Phalgun	3	7	7	0	0	4	7	7	0	0
Chaitra	7	12	12	2 REFER	0	5	12	12	2 REFER	0
Baishakh 2079	11	15	15	0	0	5	15	15	0	0
Jestha	8	17	17	0	0	7	17	17	0	0
Ashadh	12	15	14	1 REFER	0	7	15	14	1 REFER	0
Shrawan	9	15	14	1REFER	0	5	15	14	1 REFER	0
Total	89	140	133	0	0	58	140	133	0	0

७. अन्तरंग सेवा (Indoor)

Indoor विभाग यस अस्पतालको B- Block को दोस्रो तलामा रहेको छ । यस विभागमा मेडिकल, सर्जिकल, पोष्ट अप A र B तथा जेष्ठ नागरिक विभाग गरि ४ वटा यूनिट छन । हरेक वार्ड छुट्टा छुट्टै कोठामा रहेका र जम्मा २७ वटा वेड मध्ये छ वटा वेडमा मोनिटर जडान गरिएको छ । हरेक वेडहरु आधुनिक प्रविधिवाट वनेकोले विरामीको सेवा सुविधामा सहजता भएको छ भने हरेक वेडमा आवश्यक IV stand, bed side locker र flowenter जस्ता इमर्जेन्सी औषधी सामान सक्सन मेसिन इसिजी मेसिन आदि सामानहरु उपलब्ध छन । यस विभागमा ९ जना नर्सिङ कर्मचारी र ४ जना कार्यालय सहयोगी कर्मचारी कार्यरत छन । यस विभागमा प्रमुख ४ वटा विभागहरु मेडिकल विभाग, सर्जिकल विभाग, पोष्टअप A र B, जेष्ठ नागरिक विभाग रहेका छन । यस विभागमा विभिन्न किसिमका मेडिकल रोगहरुको प्रयोगशाला परिक्षण उपचार र प्रेषण आदि सेवा दिने गरिएको छ । शल्यक्रियाका लागि पूर्व तयारी र अप्रेसन पश्चात गरिने सम्पूर्ण सेवाहरु जस्तै दुखाई व्यवस्थापन, संक्रमण रोकथाम घाँउको सरसफाई जस्ता सेवाहरु प्रदान गरिन्छ । शल्यक्रियामा स्त्री तथा प्रसुती सम्बन्धि शल्यक्रिया, हाडजोर्नी सम्बन्धि शल्यक्रिया, नाक कान घाटी सम्बन्धि शल्यक्रिया, जनरल सर्जरी, पोष्ट अप A र B विभाग- यस विभागमा अप्रेसन लगत्तै दिने सेवाहरु प्रदान गरिन्छ जसमा पोष्ट अप A र B यूनिट रहेका छन । महत्वपूर्ण विरामीलाई Close Observation मा राख्ने, भाइरल मनिटरिङ (Vitals Monitoring), रक्तचाप चेक जाँच गरि व्यवस्थापन गर्ने, दुखाई व्यवस्थापन (Pain Management), संक्रमण रोकथाम, पोष्ट अपरेटिभ कसरत मनोविमर्श रहेका छन ।

कुनै पनि विरामी अस्पतालमा आए पश्चात टिकट काउन्टरमा गई टिकट लिय पश्चात आवश्यकतानुसार OPD वा Emergency टिकट लाई सम्बन्धित चिकित्सकलाई देखाई अन्य जाँच वुझ गरि भर्ना आवश्यक भएका विरामी यस वार्डमा Prescription सहित आउनु हुन्छ । यस पछि रोगको किसिम अनुसार र EMR system वाट भर्ना भई भर्नाको आवश्यक प्रकृया अघि वढाइन्छ साथै समयमानै औषधी उपचार र नर्सिङ सेवा प्रदान गरिन्छ ।

यस विभागमा कुनै पनि ६० वर्ष भन्दा माथिका विरामीलाई जेष्ठ नागरिक कार्यविधि अनुसार सेवा प्रदान गरिन्छ । यसमा ६० देखि ६४ वर्ष सम्मका विरामीलाई ५० प्रतिशत ६० देखि ६९ वर्ष सम्मका विरामीलाई ७५ प्रतिशत र ७० वा सो भन्दा वढि उमेरका विरामीलाई १०० प्रतिशत औषधी उपचार छुट प्रदान गर्दै आएको छ । फोहोर व्यवस्थापन (Waste Disposal) कार्यविधि २०७५ ले अनुसार विभिन्न किसिमका रंग भएका वाल्टिहरुमा छुट्टा छुट्टै जम्मा गर्ने, र राखिएका फोहोरहरुलाई फोहोर कक्षमा पठाउने ।

साथै अस्पतालका अन्य विभाग Physiotherapy, OT, Tab, Xray, Opd, Emergency, Dental, ICU, Maternity, Paediatric/SNCU आदि संग समन्वय गरि विरामीको सेवालाई प्रभाकारी बनाइएको छ । हरेक नया विरामी भर्ना आए पश्चात EMR

(Electronic Medical Recording System तथा आवश्यक कागजातहरूमा पूर्ण रुपमा रेकर्ड गरि मासिक र वार्षिक रिपोर्टिङ गर्ने व्यवस्था रहेको र गत वर्ष Indoor वाट सेवा लिने ७०० जना रहेकोमा सवै भन्दा सर्जिकल सेवा वढि लिने गरेका छन ।

Department	Admitted Number			Discharged Number		
	Female	Male	Total	Female	Male	Total
Indoor	425	328	753	414	321	735
Pediatric	184	247	431	174	239	413
SNCU	73	76	149	68	69	137
Surgical	81	1	82	81	1	82
Geriatric	177	122	299	159	104	263
ICU+ISOLATION	142	126	268	123	96	219
Maternity	1183	0	1183	1183	0	1183
Total	2265	900	3165	2202	830	3032

८. लेखा (Account)

यस अस्पतालको लेखा शाखाले योजना, कार्यक्रम तथा अनुगमन र अन्य शाखासँग समन्वय गरि कार्यालयको लागि बार्षिक बजेट अनुमान तयार गरी पेश गर्ने साथै कार्यालयका कर्मचारीहरूको तलब भत्ता, संचयकोष, नागरिक लगानी कोष, बीमाकोष आदिको व्यवस्थापन गर्ने, गराउने । कार्यालयको आम्दानी र खर्चको सेस्ता प्रचलित कानून बमोजिम व्यवस्थित रुपमा राखि अस्पतालको आम्दानी र खर्चको लेखापरीक्षण गराउने तथा यसको नियमित कार्य र बेरुजु फर्छ्यौट गर्ने, गराउने खर्चको फाँटवारी, आर्थिक विवरण लगायत प्रचलित कानून अनुसार तयार गर्नु पर्ने विवरण समयमा तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने र अभिलेख व्यवस्थित रुपमा राखि आर्थिक विषयमा राय, परामर्श, सिफारिस उपलब्ध गराई आर्थिक कार्यविधि, नियमावली, नियम र विभिन्न समयमा भएको निर्णय बमोजिमका कार्यहरू गर्ने र आर्थिक प्रशासनका अन्य प्रचलित ऐन नियम बमोजिमका कार्यहरू गर्ने । कार्यक्रम संशोधन, रकमान्तर तथा थप निकासामा सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने ।

यस शाखामा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को आय व्यय

९. फिजियोथेरापी (Physiotherapy)

यस अस्पतालमा मिति २०७१ साल देखि फिजियोथेरापी सेवा सुरु भएको हो । भनेको भौतिक चिकित्सा विधि हो । फिजियोथेरापी विना साइड इफेक्ट द्वारा उपचार गरिने पद्धति हो । फिजियोथेरापी उपचार विधिमा विभिन्न किसिमका उपकरणहरू जस्तै TENS, IFT, UST, Muscle simulator (MS) Traction, CPM, Trade Mill को प्रयोग गरिन्छ । यस शाखामा ढाँड दुख्ने, घाँटी दुख्ने, गर्दन, जोर्नीहरू दुख्ने हाड खिएको नसा च्यापिएको हातखुट्टा झमझमाउने पाटिने वा दुख्ने प्यारालाइसिस र मुख वाङ्गिएका, सर्जरी पश्चात चाहिने फिजियोथेरापी Parkinson, Spinal Cord Injury तथा cerebral Palsy जस्ता विरामी सेवा लिन आउछन ।

विरामीले फिजियोथेरापी सेवा लिन आउदा पहिला OPD Ticket लिएर चिकित्सकलाई देखाएर अथवा सिधै फिजियोथेरापी शाखामा सेवा लिन आउन सकिने भए पनि धेरै जसो चिकित्सककले प्रेषण (Referral) गरेका विरामी यस शाखामा सेवा लिन आउने र अन्य अस्पतालवाट फिजियोथेरापी गर्न पर्ने विरामी पनि यस अस्पतालमा सेव लिन आउनु हुन्छ ।

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा यस शाखामा कूल १०३५ जना सेवाग्राहिले सेवा लिएका छन जसमा महिला ६०२ र पुरुष ४३३ रहेका छन ।

स्वास्थ्य सेवाको प्रकार	सेवा दिएको संख्या		
	आ.व. २०७८/०७९	आ.व. २०७९/०८०	आ.व. २०८०/०८१
फिजियोथेरापी सेवा	८३२	६९६	१०६८

१०. एक्सरे (X-Ray)

यस अस्पतालको एक्सरे (X-Ray) विभाग अस्पतालको लागि नभै नहुने अत्यावश्यक शाखा हो । कुनै पनि Investigation अगाडि वढाउन सकिदैन । यो शाखामा Ray (विकिरण) को प्रयोग गरेर शरीरको भित्री भागमा लाग्ने रोग पत्ता लगाउन सकिन्छ जस्तै क्षयरोग, क्यान्सर, हाड भाचिएको जस्ता समस्याहरूमा शरीरका सम्पूर्ण भागहरूको X-Ray गरिन्छ । यो विभाग २४ सै घण्टा खुला रहन्छ । OPD र Emergency टिकट लियर चिकित्सकलाई जाँच गराई आएका सेवाग्राहीले यो सेवा लिन सक्छन । यस शाखामा हाल ३ जना रेडियोग्राफर कार्यरत रहेका छन ।

सेवा	आ.व. २०७८/०७९	आ.व. २०७९/०८०	आ.व. २०८०/०८१
एक्सरे	१३०१९	२१०८८	१७६७०

११. वच्चा वार्ड (Paediatric)

यस अस्पतालको वच्चा वार्ड A - BLOCK भवनको तेस्रो तलामा रहेको छ । यस विभागमा SNCU, Paediatric, Surgical गरि जम्मा ३ वटा यूनिट रहेका छन । हरेक वार्ड छुट्टा छुट्टै कोठामा रहेका छन । यस वार्डमा ८ शैया रहेका छन । जम्मा २ वटा वेडमा मोनिटर जडान गरिएको छ । Surgical Ward मा ३ वटा वेड छन । SNCU मा ४ वटा वेड सबैमा मोनिटर जडान गरिएको छ । Baby Warmer सबै वेडमा रहेका छन । हरेक वेडहरू आधुनिक प्रविधिबाट वनेकाले विरामीको सेवा सुविधामा सहजता भएको छ । प्रत्येक वेडमा आवश्यकतानुसार IV Stand Bed side Locker र Flowmeter जस्ता अत्यवश्यक सामग्रीहरू रहेका छन । वार्ड संचालन गर्नको लागि आवश्यक सामग्रीहरू जस्तै इमर्जेन्सी औषधिहरू/सामानहरू/Suction Machine, ECG Machine आदि सामानहरू उपलब्ध छन । यस विभागमा जम्मा ६ जना नर्सिङ कर्मचारी र १ जना कार्यालय सहयोगी कार्यरत छन । कुनै पनि विरामी अस्पतालमा सेवा लिन आए पश्चात टिकट काउन्टरमा टिकट लियर आवश्यकतानुसार चिकित्सकको सल्लाह वमोजिम विरामीलाई रोगको किसिम अनुसार भर्ना प्रकृया अगाडि वढाई औषधि उपचार र नर्सिङ सेवा प्रदान गरिन्छ ।

वच्चा वार्डबाट आ.व. २०८०/८१मा सेवा लिने विरामीहरूको बिबरण

Department	Admitted Number			Discharged Number		
	Female	Male	Total	Female	Male	Total
Pediatric	184	247	431	174	239	413
SNCU	73	76	149	68	69	137

Indicator of Pediatric Patients

S.N	Morbidity	% Among Total Pediatric Case
1	Bronchitis	21.3%
2	Pneumonia	19.7 %
3	Asthma	15.2 %
4	Fever under evaluation	13.3 %
5	AGE	7.2 %
6	Bronchiolitis	5.1 %
7	Febrile Seizure	4.9 %
8	Enteric Fever	2.8 %
9	UTI	2.5%

यस वार्डमा वच्चा वार्ड, SNCU र Surgical वार्ड गरि ३ वटा वार्ड रहेका छन ।

वच्चा वार्ड – यस वच्चा वार्ड विभागमा विभिन्न फरक/फरक किसिमका रोग लागेका विरामी वच्चाहरूको प्रयोगशाला परिक्षण, उचित उपचार र आवश्यकतानुसार उचित समयमा रेफर आदि सेवाहरू दिने गरिएको छ ।

SNCU वार्ड – यस वार्डमा भर्खर जन्मेदेखि १ महिना (२८ दिन) सम्मका वच्चाहरूको विभिन्न रोग तथा समस्याको निदान प्रयोगशाला परिक्षण उपचार साथै नवजात शिशु उपचार प्याकेज रहेका छन ।

Package '0' अन्तर्गतको सेवा (Resuscitation /KMC/Antibiotics as per IANCI Protocol) निशुल्क हुन्छ ।

Package 'A' यस अन्तर्गतको सेवाको लागि रु १०००/- सेवा शुल्क लाग्नेछ ।

Package 'B' यस अन्तर्गतको सेवाको लागि रु २०००/- सेवा शुल्क लाग्दछ ।

Package 'C' यस अन्तर्गतको सेवाको लागि रु ५०००/- शुल्क लाग्दछ ।

गत आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा यस वार्डबाट सेवा लिने १९८ जना रहेका छन ।

१२. मातृ तथा शिशु मृत्यु पुनरावलोकन कार्यक्रम (MPDR) Programme

अस्पतालमा सन्चालीत आमा सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत आकस्मिक प्रसुति सेवा EOC लाई प्रभावकारी बनाउन यस धौलागिरी अन्चल अस्पतालमा मातृ तथा शिशु मृत्यु पुनरावलोकन कार्यक्रमको लागि एकिकृत प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रम अन्तर्गत जम्मा रकम रु ७०००० सत्तरी हजार छुट्याइएको थियो । मातृ तथा शिशु मृत्यु सम्बन्धी पुनरावलोकन कार्यक्रम अन्तर्गत अस्पतालमा भएको मातृ तथा शिशु मृत्यु पुनरावलोकन समिति लगायत कार्यरत स्वास्थ्यकर्मी तथा कर्मचारीहरुको समूह निर्माण गर एक दिन पुर्नताजगि तालिम सन्चालन गरीयो । यस कार्यक्रममा शिशु तथा मातृमृत्युको ऐतिहासिक पृष्ठभुमि, कार्यक्रमको उद्देश्य, यसमा प्रयोग हुने शब्दावली, मातृ तथा शिशु मृत्यु पुनरावलोकन फाराम साथै अस्पतालमा भएका शिशु मृत्यु तथा मातृ मृत्युको विश्लेषण प्रस्तुत गरी सम्पूर्ण स्वास्थ्य कर्मी तथा कर्मचारी हरूलाई उक्त कार्यक्रम प्रति संवेदनशिल भई नवजात शिशु तथा आमा हरूको ज्यान बचाउन हामीबाट गर्न सकिने पहल र कार्यहरु सम्बन्धमा छलफल गरीयो । साथै आकस्मिक प्रसुती सेवा अन्तर्गत कुनै महिला गर्भवती, प्रसव तथा सुत्केरी अवस्थामा उत्पन्न हुन सक्ने विविधखालका समस्याहरु मध्ये कुनै पनि कारणबाट पिडित भई यस अस्पतालको इमरजेन्सी वा अन्तरंग मध्ये कुनै पनि विभागमा भर्ना भई उपचारको क्रममा यदि उक्त महिलाको मृत्यु हुन गयो भने उक्त महिलालाई निजको उपचारमा संलग्न स्वास्थ्यकर्मीहरुबाट गर्न नसकिएको कुनै प्रयास, उपाय वा तरिका अपनाएको भए निजलाई बचाउन सकिन्थ्यो कि भनि सम्भाव्य बचावटका प्रयासहरु खोजि गर्न तथा आमाले गर्भधारण गरेको २२ हप्ता देखिको बच्चा मृत अवस्थामा जन्मीयो वा जिवित अवस्थामा जन्मीएको भए तापनि जन्मिएको ७ दिन भित्र उपचारको क्रममा मृत्यु भयो भने उक्त बच्चालाई पनि हामी अस्पतालकर्मीहरुको कुनै प्रयास, उपाय वा तरिकाबाट बचाउन सकिन्थ्यो कि भनी सम्भाव्य सम्बन्धित स्वास्थ्यकर्मीहरु बसी आपसि समिक्षा गर्ने र त्यसरी समिक्षा गरि निस्कीएको निष्कर्षहरु उपचारको क्रममा आफैले अवलम्बन गर्ने काम यस अस्पतालमा Maternal and perinatal death review (MPDR) कार्यक्रम अन्तर्गत गरियो । मिति २०८०।३।७ गते यस अस्पतालमा एक दिने मातृ तथा शिशु मृत्यु पुनरावलोकन कार्यक्रमको समिक्षा सन्चालन गरीयो। साथै प्रत्येक शिशु मृत्यु, र मातृ मृत्युको पुनरावलोकन फारम भरि अभिलेखिकरण गरि भरिएका फारमहरुको Online कम्प्युटर इन्ट्रि गरीयो ।

Maternal And Perinatal Death Recod of Fischal Year 2080/81

S.N	Month	Maternal Death	Perinatal Death					Neonatal Death
			Still Birth			ENND	Total PDR	
			Fresh	Macerated	Total SB			
1	Shawan	0	1	1	2	0	2	0
2	Bhadra	0	1	1	2	0	2	0
3	Aashoj	0	1	1	2	0	2	0
4	Kartik	0	1	0	1	0	1	0
5	Mansir	0	0	0	0	0	0	0
6	Poush	0	1	1	2	0	2	0
7	Magh	0	0	1	1	0	1	0
8	Falgun	0	1	2	3	2	5	0
9	Chaitra	0	0	3	3	2	5	0
10	Baishak	0	1	0	1	0	1	0
11	Jestha	0	0	0	0	0	0	0
12	Aashad	0	0	0	0	0	0	0
	Total	0	7	10	17	4	21	0

१३ अस्पतालमा आधारित एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र (OCMC)

लैङ्गिक हिंसा लाई प्रभावकारी र दक्षतापूर्वक सम्बोधन गर्नका लागि सरकारले अस्पतालमा आधारित लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धी एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र ओसिएमसी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको छ । लैङ्गिक हिंसा पीडित वा प्रभावित व्यक्तिहरुलाई आवश्यक सबै सेवाहरु जतिसक्दो चाँडो एकद्वार प्रणालीबाट उपलब्ध गराउने यो कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य हो । ओसिएमसी कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्न स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले लैङ्गिक हिंसा अन्त्य तथा लैङ्गिक सशक्तीकरण राष्ट्रिय रणनीति तथा कार्ययोजना

२०६९ र अस्पतालमा आधारित लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धी एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र स्थापना सञ्चालन निर्देशिका २०७७ जारी समेत गरिसकेको छ ।

स्वास्थ्य उपचार, मनोसामाजिक परामर्श, चिकित्सकीय कानूनी सेवा, सुरक्षा, आश्रय, कानूनी उपचार र पुर्नस्थापना केन्द्र निःशुल्क रुपमा उपलब्ध गराउँदै आएको छ । हिसांमा परेका व्यक्तिहरुको शारीरिक उपचार गर्नुपर्छ । मानसिक परामर्श, मेडिको लीगल भनेको चिकित्सकीय प्रमाण संकलन गर्ने सेवा, उनीहरुको क्षमता विकास गर्ने, सशक्तिकरण, कानूनी उपचारको सेवा पनि यस अन्तर्गत पर्छन् । शिक्षा, मर्यादित सामाजिक पुर्नस्थापित या पुर्नमिलन गर्ने सेवा पनि यसमा पर्छन् । हिंसामा परेका व्यक्तिलाई समाज वा घर परिवारमा पुनः राम्रोसँग बस्न सक्ने वातावरण निर्माणमा पनि ओसिएमसीको भूमिका हुन्छ । यी सबै सेवाहरु निःशुल्क रुपमा हुन्छन् ।

यस अस्पतालमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको संयोजकत्वमा व्यवस्थापन समिति रहेको छ । भने जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुखको संयोजकत्वमा सल्लाहकार समिति छ ।

सेवा प्रवाह गर्ने क्रममा विभिन्न निकायसँग समन्वय र सहकार्य गर्नुपर्छ । स्वास्थ्य मन्त्रालयले अग्रसरता लिँदैमा मात्र एकीकृत सेवा र ओसिएमसी कार्यक्रम प्रभावकारी रुपमा अघि बढ्न सक्दैन । यो कार्यक्रमलाई न्यायले, सुरक्षा निकायले, गैर सरकारी संस्थाले पनि यसलाई उत्तिकै महत्वपूर्ण रुपमा हेरिरहेको छ । सेवा दिने कुरा नै सबैभन्दा ठूलो चुनौती रुपमा छ । सेवाका लागि आवश्यक पर्ने जनशक्ति, बजेट, समन्वय, सहकार्यको कुरा पनि आउँछ । किशोरी तथा महिलाहरु हिंसा बारे सचेत त हुनु हुन्छ । तर हिंसा प्रतिकार गर्न सक्ने क्षमता भने अझै बढाउन आवश्यक छ । २०६९ सालदेखि सुरु भएको यो कार्यक्रम हाल ७७ जिल्लाको ८८ वटा अस्पतालमा विस्तार भइसकेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सेवा लिएका सेवाग्राही

उमेर □ सेवा समुह		सेवा लिएका सेवाग्राही		
		महिला	पुरुष	जम्मा
उमेर समुह	१४ वर्षसम्म	८	–	८
	१५–४९	७३	५	७८
	५०–६५	–	१	१
	६५□	३	१	४
	जम्मा	८४	७	९१
हिसांका प्रकार	शारिरिक चोटपटक	६	२	८
	यौनजन्य हिंसा	३४	–	३४
	मानसिक यातना	२९	५	३४
	बेचबिखन	–	–	–
	घरेलु हिंसा	१४	–	१४
	बालविवाह	–	–	–
	अन्य	१(ज्यान सम्बन्धि कसुर अर्न्तगत)	–	१
प्रेषण गरि पठाउने निकाय र संख्या	सिधै आफै आएको	१	–	१
	प्रहरी मार्फत	३६	१	३७
	आफन्त मार्फत	३	–	३
	स्थानिय निकाय मार्फत	१	–	१
	बालकल्याण समिती	–	–	–
	अदालत द्वारा	–	–	–
	गै.स.स.द्वारा	–	–	–
	स्वास्थ्य संस्था मार्फत	४३	६	४९
	अन्य	–	–	–
प्रेषण गरि पठाएको निकाय र सेवा	Refferal Hospital	१४	२	१६
	आवश्यक सेवा			

१३. रेकर्डिङ (Recording)

यस अस्पतालको रेकर्डिङ शाखामा अस्पतालका विभिन्न शाखाबाट प्रदान गरिएका सेवाहरुको अभिलेख राख्ने, मासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने र सम्बन्धित निकायमा पेश गर्ने । वार्षिक रुपमा अभिलेख संकलनको लागि स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई अभिमुखिकरण गर्ने मासिक प्रतिवेदन तयार गरि सो उपर छलफल गर्ने अस्पतालमा संचालित विधुतिय स्वास्थ्य अभिलेख (EMR) को नियमन गर्ने कार्य यस शाखाबाट हुन्छ । साथै विभिन्न संघ संस्था र सरोकारवाला निकायहरुलाई आवश्यक पर्ने अस्पताल संग सम्बन्धित नियमानुसारका तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने कार्य समेत यस शाखाले गर्दै आएको छ । हाल यस शाखामा १ जना मेडिकल रेकर्डर कार्यरत रहनु भएको छ ।

आ.व. २०८०/८१ मा अस्पताल द्वारा प्रदान गरिएका सेवाहरु

क्र.स.	स्वास्थ्य सेवाको प्रकार	सेवा दिएको संख्या		
		आ.व. २०७८/०७९	आ.व. २०७९/०८०	आ.व. २०८०/०८१
१	ओ पि डि सेवा	३२६०६	२३२५२	४३५८७
२	आकस्मिक सेवा	१६८०२	१६४५४	२१०६८
३	एक्स रे सेवा	१३०१९	२१०८८	१७६७०
४	युएसजि सेवा	८१८६	१००७३	६५२४
५	इसिजी सेवा	४३०६	६२४३	५२४३
६	इन्पेटेन्ट सेवा	२५०१	२४७३	३१६५
७	सुरक्षित प्रसुति सेवा	१०७८	१११७	११८७
८	क्षयरोगी	२३	२३	१६
९	मुख्य अपरेशन	३४२	४०८	५३६
१०	सानातिना अपरेशन	३४७	३७२	३४२
११	ल्यावोरेटरी सेवा	१९७२६	२२२९३	५०००९१
१२	फिजियोथेरापी सेवा	८३२	६९६	१०६८

अस्पतालका सुचकहरु

Indicators	आ.व. २०७८/०७९	आ.व. २०७९/०८०	आ.व. २०८०/०८१
% of Monthly Report Entered	100	100	91
% of Monthly Report Entered within time	100	100	71
Bed occupancy rate	50.07	45.79	38.16
Average length of stay	2.22	2.75	2.5
Throughput	23	24	35.1
Bed turnover interval	14.27	14.35	7.9
% of Surgeries among In-Patients	8.36	8.12	13.34
Infection rate among surgical cases	0	0	0

Surgery related death rate	0	0	0
Outpatient Sex Ratio	1.23	1.12	1.21
Inpatient sex Ratio	1.56	1.27	1.39
Deaths within 48 hours of Admission	5	2	4
Deaths after 48 hours of Admission	3	5	21
Average number of radiographic images per day	35.7	34.87	48.41
Average number of laboratory tests per day	209.6	213.95	137.23

१४. इमर्जेन्सी (Emergency)

वि.स. २०१६ सालमा अस्पतालको स्थापना संगै आकस्मिक विभाग पनि निरन्तर संचालनमा आइरहेको छ । सामान्यतया तत्काल हेरचाह र मद्दतको आवश्यकता परेका सेवाग्राहीहरूलाई मेडिकल सर्जिकल वा अन्य कुनै पनि किसिमको सेवा र हेरचाहको प्रावधानको लागि जिम्मेवार विभागलाई आकस्मिक विभाग भनिन्छ । यस विभागमा सेव लिन आउने सेवाग्राहीहरू कुनै न कुनै प्रकारकव अप्ठ्यारो स्थिती परेर आइरहेका हुन्छन । विभिन्न दर्घटना भई जीवन र मृत्युको दोसाधमा रहेका विरामीहरू उपचारको लागि आउने शाखामा तत्काल उपचार र हेरचाहमा संलग्न रहेर प्राण वचाउने हुनाले यसलाई आकस्मिक विभाग भनिएको हो । यस शाखामा Fracture, Burn, Shock, Poisioning, Cardiae arrest, Foul injury लगायतका विरामीहरू उपचारमा आउने गरेका छन ।

कुनै पनि विरामी यस शाखामा उपचारको लागि आएमा सर्वप्रथम हामी संगै उपलब्ध भएको स्रोत र साधनको उपलब्धता र विरामीको वाच्ने सम्भावना अनुसार विभिन्न वर्गमा विभाजन गरि उपचार गरिन्छ ।

RED Category - कुनै पनि मेडिकल कन्डिसन भएको विरामीलाई (Cardiac arrest, Tension fracture with severe bleeding) immediate service provide गर्नु पर्ने विरामीलाई उपचार सुरु गरिन्छ ।

Yello Category – कुनै पनि मेडिकल कन्डिसन भएका विरामी (severe pain, haemodynamically stable) जसलाई ३०-मिनेट सम्म waiting गराउन सकिने विरामीलाई राखेर उपचार गरिन्छ ।

Green Category – कुनै पनि मेडिकल कन्डिसन भएका विरामीलाई (Ambulatory patient, ARIWY severe haemodynamically stable) तत्काल उपचार गर्न नपर्ने र लामो समय सम्म waiting गरायर उपचार गर्न सकिन्छ ।

Black Caterory – Already death भइसकेका विरामीलाई Black Caterory मा राखिन्छ ।

साथै यस शाखामा ECG, Nebulization, Dressing, Emergency management र Suturing, DC shock with AED, Orthopedic Procedure like Cast, slab application, Emergency USG scanning सेवा लिन सकिन्छ ।

हाल ८ जना मेडिकल अधिकृत, ३ जना हेल्थ असिस्टेन्ट, ५ जना अ.हे.व. र ४ जना कार्यालय सहयोगी गरेर जम्मा १२ जना कर्मचारीहरू यस शाखामा कार्यरत रहेका छन ।

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा आकस्मिक विभागबाट सेवा विरामीको संख्या						
क्र.स.	उमेर समुह	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला %	पुरुष %
१.	०-९ वर्ष	११५१	१९३१	३०८२	३७.३५	६२.६५
२	१०-१९ वर्ष	८९०	१३५२	२२४४	३९.७०	६०.३०
३	२०-५९ वर्ष	५८४४	५६८८	११५३२	५०.६८	४९.३२
४	६० वर्ष भन्दा माथि	२१४०	२०७०	४२१०	५०.८३	४९.२७
	जम्मा	१००२५	११०४१	२१०६५	४७.५९	५२.४२

ल्याव (LAB)

मानिसलाई विभिन्न प्रकारका रोगहरु लाग्छन र उक्त रोग के कति कारणले लागेको हो सो पहिचान गर्न रगत, दिसा पिसाव, खकार जस्ता विभिन्न प्रकारका ल्याव परिक्षण गर्ने गरिन्छ । ल्याव परिक्षण पछि मात्र रोगको पहिचान हुने भएकोले विरामीले ल्याव परिक्षण गर्नु अनिवार्य हुन्छ । यस अस्पतालमा मिति २०३८ साल माघमा १ जना कर्मचारीले सुरु गर्नुभएको यस शाखामा विभिन्न प्रकारका परिक्षण हुने गरेका छन । विगतमा केही सामान्य जाँच गरिदै आएको भएपनि हाल ल्यावमा विभिन्न प्रकारका परिक्षणहरु हुने गरेका छन । २४ सै घण्टा सेवा दिने यस शाखामा तपसिल वमोजिमका सेवाहरु उपलब्ध हुन्छन ।

१. Hematology अन्तर्गत - CBC , Blood Grouping (ABO), Prothrombin Time (PT), ESR(Erythrocyte Sedimentation), Thick and Thin blood smear for malaria microscopy, Bleeding time (BT), Clotting Time (CT)
२. Biochemistry अन्तर्गत - FBS (fasting blood sugar), PPBS (post prandial blood sugar), RFT(liver function test), Lipid Profile, Amylase, Lipase, CK, CKMB, Uric Acid, Calcium, Phosphorous, CSF Protein/Sugar/LDG/Albumin
३. Serology अन्तर्गत – HIV, HBsAg, HCV, VDRL, RA, CRP, ASO, Widal, MP, Scrub Typhus, Dengue
४. Parasitology अन्तर्गत – Urine RME, Stool RME, H-Pylori Antigen, H-Pylori Antibody, Stool for Occult Blood, Keton Bodies
५. Culture अन्तर्गत – Urine Culture, Stool Culture, Sputum Culture, Blood Culture, Pus Culture, Body fluids
६. Special Test अन्तर्गत - Thyroid Function test, HbA1c, Microalbumin (Urine)
७. Tuberculosis अन्तर्गत – Sputum AFB, Gene x-pert, Sputum को sample collection LPA, SPUTUM Culture को लागि National Tuberculosis center मा पठाउने
८. Molecular अन्तर्गत – COVID PCR
९. अन्य - HIV Viral Load को Sample collection गरि NPHL पठाउने
१०. Measles को Sample Collection WHO को पोखरा शाखामा पठाउने
११. Acute Flaccid Paralysis (AFP) को लागि Stool Sample Collection गरि WHO पोखरा शाखामा पठाउने
१२. Rubella को लागि Sample collection गरि WHO को पोखरा शाखामा पठाउने

यस शाखामा दैनिक १२५ जना सेवाग्राहीले सेवा लिइरहेका छन । हाल यस शाखामा १४ जना कर्मचारी कार्यरत रहेका छन ।

आ.व.२०७८/०७९	आ.व.२०७९/०८०	आ.व.२०८०/०८१
१९७२६	२२२९३	५०००९९

१८ पिसिआर ल्याव (PCR Lab)

Covid-19 PCR ल्याव मिति २०७८/०१/१० गते स्थापना भई राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाबाट स्थलगत अनुगमन र प्रतिवेदन तयार गरि मिति २०७८/०१/१५ गते परिक्षण गर्न अनुमति प्रदान भएको र शोही दिन देखि हाल निरन्तर रुपमा सेवाग्राहीलाई सेवा दिदै आइरहेको छ । पहिले खोज र अनुसन्धानमा मात्र प्रयोग हुने यो विधी अहिले Diagnosis परिक्षणका लागि प्रयोग गर्न थालिएको हो । गण्डकी प्रदेश अन्तर्गतका ५ वटा सरकारी अस्पताल मध्ये क्षमताका हिसावले यो दोस्रो नं. मा पर्ने प्रयोगशाला हो । यस ल्यावको क्षमता दैनिक ५०० देखि ६०० परिक्षण गर्ने गरिएकोमा हाल भने दैनिक १० देखि १२ जनाको स्याम्पल परिक्षण गर्ने गरिएको छ । यस प्रयोगशालालाई ५ वटा Subunit मा विभाजन गरिएको छ

जसमा Extraction, Mastermix Record Reporting, Sterilization र Doning and Doffing रहेको छ । हाल सम्म ३ पटक Proficiency testing (PT) मा सहभागी भएको र १०० प्रतिशत नतिजा निकाल्न सफल भएको छ । प्रत्येक महिनाको १० गते सम्म राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशालामा १० वटा Positive र ५ वटा Negative Sample External Quality Assessment (EQAS) को लागि पठाउने गरेको र हाल सम्म १०० प्रतिशत अर्थात उत्कृष्ट भएको छ ।

भविष्यमा यस प्रयोगशालालाई HIV Viral Load, Influenza PCR, Bacterial PCR र खोज अनुसन्धानात्मक केन्द्रका रूपमा पनि विकशित गर्न सकिन्छ । यस ल्यावबाट हाल सम्म १८६०० जनाले सेवा लिइसकेका छन । हाल यस प्रयोगशालामा २ जना मेडिकल ल्याव टेक्नोलोजिष्ट र १ जना कार्यालय सहयोगी कार्यरत रहेका छन ।

आ.व. २०८०/८१ मा अस्पतालबाट PCR पिरक्षण गराउने बिरामी संख्या

क्र.स.	बिबरण	संख्या
१.	जम्मा परिक्षण	९२७९
२	जम्मा कोरोना पोजेटिभ बिरामी	२७१०
३	जम्मा कोरोना नेगेटिभ बिरामी	६५०९

१९ ए.आर.टी. (ART)

नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय राष्ट्रिय एड्स तथा यौन रोग नियन्त्रण केन्द्र टेकू अन्तर्गत संचालित HIV AIDS कार्यक्रम अन्तर्गत ART सेवा लिने शाखा हो । मिति २०६३ साल श्रावण महिनामा स्थापना भएको यस अस्पतालको ए.आर.टी. शाखामा HIV AIDS का विरामीहरूले ART (Antiretroviral Therapy) सेवा लिदै आएका छन । हाल यस शाखाबाट ४०६ जनाले Antiretroviral Drugs लिइरहेका छन ।

ART शाखामा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सेवा लियका विरामीको संख्या				
क्र.स.	उमेर समुह	महिला	पुरुष	जम्मा
१.				
२				
३				

२० डायलायसिस (Dialysis)

यस अस्पतालको सि- ब्लकको अगाडी अवस्थित यस डायलाईसिस वार्डको स्थापना २०७५१० मा भएको हो-०१- । यस वार्डबाट मृगौला खराब भइ डायलाईसिस गराउन पर्ने बिरामीहरूले सेवा लिन सक्नुहुन्छ । यस वार्डमा जम्मा ७ वटा बेड र ६ वटा डायलाईसिस मेसिन रहेको छन ।

शुरुवातमा दुईजना बिरामीबाट सेवा शुरु गरेको यस वार्डबाट हाल अट्टाईस जना बिरामीले नियमित सेवा लिईरहनु भएको छ।

जनशक्ति विवरण

सम्बन्धित वार्डबाट उपलब्ध सेवाहरुनियमित डायलाईसिस सेवा– , आकस्मिक डायलाईसिस सेवा

Month	Continue service		New Admission		Trans-out	Death	Total		Remarks
	M	Fe	M	Fe			M	Fe	
Shawan	13	4	-	1	-	1	12	5	Expired after 153 session
Bhadra	12	5	-	-	-	-	12	5	
Ashoj	12	5	-	-	-	-	12	5	
Kartik	12	5	3	-	-	-	15	5	
Mansir	15	5	-	1	-	-	15	6	
Poush	15	6	-	-	-	-	15	6	
Magh	15	6	-	-	-	-	15	6	
Falgun	15	6	-	-	-	-	15	6	
Chaitra	15	6	-	-	-	-	15	6	
Baishak	15	6	1	-	-	-	16	6	
Jestha	16	6	1	1	-	1	16	7	Expired after 231 session
Aashad	16	6	1	1	-	-	17	8	Total : 25

Age	Male	Female	Total
0-19	0	0	0
20-39	3	4	7
40-59	4	12	16
>60	3	2	5

यस आ.व. मा वार्डबाट सेवा लिएका सेवाग्राहीहरूको संख्या

सेवा लिन आवश्यक पर्ने प्रक्रिया

डायलाईसिस वार्ड

यस वार्डबाट सेवा लिनका लागि बिभिन्न कारणले अकस्मात मृगौलाले काम नगरेमा वा अन्य कारणले अकस्मात डायलाईसिस गर्नुपर्ने बिरामी हरूलाई संबन्धित डाक्टरले डायलाईसिस गराउनु भनि लेखेको बिरामी पुर्जा भएपछी आवश्यक सेवा प्रदान गरिन्छ। नयाँ बिरामी हरूको अकस्मात डायलाईसिस गर्नुपर्ने भएमा डायलाईसिसको रु तिन हजार शुल्क लाग्दछ।

मृगौलाका दिर्घ रोगीहरूले सेवा लिनका लागि डाक्टरले डायलाईसिस गराउनु भनि लेखेको बिरामी पुर्जासंबन्धित वार्ड , बिरामिको नागरिकताको ,बाट बिपन्नको सिफारिसफोटोकपी दुईप्रति पासपोर्ट साईजको फोटो तथा अन्य अस्पतालमा , सेवा लि रहेका बिरामीहरूले उक्त अस्पतालबाट ल्याएको रिफरल कागज राखी यस अस्पतालको प्रसाशनमा निवेदन दिनुपर्दछ। प्रसाशनमा निवेदन दिइसकेपछि डायलाईसिस वार्डमा आई पालोको लागि नाम लेखाउनु पर्दछ। अस्पतालमाथप बिरामिलाई सेवा दिन सक्ने अवस्था भएमा पालो नम्बर अनुसार अस्पतालबाट फोन गरी सेवा लिन आउनको लागि खबर गरिन्छ र आवश्यक प्रक्रिया पुरा गरी सेवा लिन सकिनेछ। नेपाल सरकारको नियम अनुसार मृगौलाका दिर्घ रोगीहरूलाई यस अस्पताल बाट निशुल्क सेवा प्रदान गरिन्छ।

हाल यस वार्ड बाट २८ जना बिरामीहरु मध्य १९ जना पुरुष र ९ जना महिलाले सेवा लिईरहनु भएको छ। यसैगरि हप्तामा ३ पटक डायलाईसिस गर्नुपर्ने बिरामी ३ जना २ पटक गर्नुपर्ने २४ जना र १ पटक गर्नुपर्ने १ जना हुनुहुन्छ।

२१ रेडियोलोजी (Radiology)

यस अस्पतालको रेडियोलोजी शाखाबाट प्रदान गरिएको सेवाहरु

अप्रेसन शाखामा आर्थिक विगत तिन आर्थिक वर्ष मा रेडियोलोजी सेवा लियका विरामीको संख्या				
क्र.स.	सेवा	आ.व.२०७८/०७९	आ.व.२०७९/०८०	आ.व.२०८०/०८१
१.	एक्स रे	१३०१९	२१०८८	१७६७०
२.	यु एस जी	८१८६	१००७३	६५२४
जम्मा		२२०८३	३११६१	२४१९४

१८ फार्मसी (Pharmacy)

यस अस्पतालको फार्मसी शाखा २०७३ साल मंसिर ६ गतेवाट सुरु भई निरन्तर रुपमा सेवा प्रदान गरेको छ । यस अस्पतालका सबै शाखावाट आएका सेवाग्राहीले सेवा लिन सकिन्छ । विमा कार्यक्रम अन्तर्गत ९३२ प्रकारका औषधी यस शाखामा उपलब्ध छन । यस शाखामा हाल ८ जना कर्मचारीले काम गरिरहेका छन । गत आर्थिक वर्षमा यस शाखावाट सेवा लिने सेवाग्राही रहेका छन ।

फार्मसी शाखामा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सेवा लियका विरामीको संख्या				
क्र.स.	उमेर समुह	महिला	पुरुष	जम्मा
१.				
२				
३				

२२ अप्रेसन (Operation)

यस अस्पतालको अप्रेसन शाखा २०५६ साल मंसिरवाट यस अस्पतालमा वच्चा निकाल्ने शल्यक्रिया (CS) शुरुवात भएको थियो । जसको सुरुवात डा. तरुण पौडेलले गर्नु भएको थियो । विगतमा यस शाखामा हर्निया, हाइड्रोसिल र सामान्य शल्यक्रियाहरु भएको थियो भने हाल हाडजोर्नीको शल्यक्रिया नेलिङ, डि.एच.एस, K- wire प्लेटिङ भएको थियो भन २०७३ वाट एच. आर. HIP discolation clavical Fracture साथै एच.आर र नाक कान घाँटीको शल्यक्रियामा Ear repair septoplasty, foreigenbody removal, head injuries, neck abscess drainage, ludwigs, angina drainage, neck cyst excision, lymphnode excision, split ear repair, Keloid excixion tracheostomy २०७८ वाट Laproscopy surgery मा Appendectomy, Cyst removal Abdominal hysterectomy भएको छ । हाल दैनिक ६ वटा देखि ११ वटा सम्म शल्यक्रिया भइरहेको छ ।

अप्रेसन शाखामा आर्थिक विगत तिन आर्थिक वर्ष मा अपरेसन सेवा लियका विरामीको संख्या				
क्र.स.	अपरेसन	आ.व.२०७८/०७९	आ.व.२०७९/०८०	आ.व.२०८०/०८१
१.	मुख्य अपरेसन	३४२	४०८	५३६
२.	सानातिना अपरेसन	३४७	३७२	३४२
जम्मा		६८९	७८०	८७८७

२३ निशुल्क (Free Medicine)

यस अस्पतालको निशुल्क औषधी शाखाले नेपाल सरकारले उपलब्ध गराउदै आएका ९८ प्रकारका औषधी उपलब्ध गराउछ । विशेष गरि स्वास्थ्य सेवामा अत्यावश्यक र आधारभुत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने उदेश्यका साथ सामान्य

प्रकारका औषधी हरु निशुल्क औषधी उपलब्ध गराउने उद्देश्य अनुरूप साविकमा ७० प्रकारका औषधीहरु नागरिकहरुलाई उपलब्ध गराउदै आएकोमा गत आर्थिक वर्ष २०८०/८१ देखि ९८ प्रकारका औषधीहरु उपलब्ध गराउदै आएको छ । सो वमोजिमका औषधीहरु यस अस्पतालबाट पनि उपलब्ध गराउदै आएको छ ।

निशुल्क शाखामा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सेवा लियका विरामीको संख्या				
क्र.स.	उमेर समुह	महिला	पुरुष	जम्मा
१.				
२				
३				

२४ प्राविधिक (Control Room)

यस अस्पतालको प्राविधिक शाखाबाट अस्पतालको सबै शाखामा हुने प्राविधिक समस्याहरुको पहिचान गरि समस्या समाधान गर्ने कार्यहरु गरिन्छ ।

अस्पताललाई आवश्यक पर्ने विधुत सप्लाई गर्ने विधुत गयमा सोलर सिस्टमबाट व्याक अप दिने कार्यहरु यस शाखा मार्फत हुन्छ । यस शाखामा ५२ के.भि.को सोलर सिस्टम छ जुन सिस्टमले अस्पतालमा विधुत नभएको अवस्थामा व्याक अप दिने गर्छ । अस्पतालमा ४३ के.भि.को जेनेरेटर छ जसबाट आपतकालिन विधुत सप्लाई गर्ने गरिन्छ । अस्पतालमा १०० के.भि. र ३०० के.भि.को दुइवटा ट्रान्सफर रहेका छन । प्रति सेकेण्ड ८ NM³ र प्रति सेकेण्ड ५० NM³ उत्पादन क्षमता भएका दुइवटा अक्सिजन प्लान्ट रहेका छन । प्रति सेकेण्ड ३ लिटर क्षमताको वोरिड सिस्टम संचालनमा रहेको छ जसबाट अस्पतालमा पानिको समस्या समाधान भएको छ ।

२५ आवास (Quarter)

यस अस्पतालमा BLOCK-A, BLOCK-B, BLOCK-C, BLOCK-D, BLOCK-E, BLOCK-F, पुरानो ढुङ्गे घर, रेडक्रसको भवन र भाडामा लिएका २ वटा क्वार्टर प्रयोगमा रहेका छन । अस्पतालले स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई सहज होला भनेर आवासको व्यवस्थापन गर्दै आएको छ । अस्पतालले निर्माण गरेका आवासले मात्रै नपुगेर भाडामा लिनु पर्ने अवस्थालाई मध्येनजर गर्दै आगामी दिनमा आवासमा बस्ने कर्मचारीहरुलाई निश्चित रकम शुल्क लिनको लागि व्यवस्थापन समितिमा छलफलको क्रममा रहेको छ । हाल जम्मा ८२ वटा कोठाहरु क्वार्टरको रुपमा प्रयोगमा आएका छन ।

१९ जग्गा जमिन (Land)

अस्पतालको आफ्नै नाममा जम्मा रोपनी जग्गा रहेको छ । जहाँ अस्पतालका A-Block, B-Block, C-Block, र क्वार्टर BLOCK-A, BLOCK-B, BLOCK-C, BLOCK-D, BLOCK-E, BLOCK-F, पुरानो ढुङ्गे क्वार्टर, अक्सिजन प्लान्ट, पोषण पुनस्थापना गृह, तालिम केन्द्र र अन्य स-साना भवनहरु रहेका छन ।

निष्कर्ष

यस अस्पतालले प्रदान गरेको सेवाको विश्लेषण गर्दा सेवाग्राहिहरुको संख्या बहिरंग र आकस्मिक कक्षमा बढिरहेको देखिन्छ । अन्तरंग र प्रसुती सेवामा विगत वर्षमा लगभग स्थिर देखिन्छ भने ल्याब र एक्सरे सेवा लिनेको संख्या पनि बढ्दो क्रममा छ । इ.सी.जी. इन्डोस्कोपि र अल्ट्रासाउन्ड सेवा लिने मानिसहरुको संख्या बढिरहेको छ । नेपाल सरकारले स्वास्थ्य वीमा कार्यक्रम संचालन गरेपछि कम्तिमा पनि एकपटक अस्पताल जानु पर्छ र सेवा लिनु पर्छ भन्ने चेतनाको विकास भएको पाइएको छ । अस्पतालमा संचालन भैरहेको ART सेवा लिनेहरु र स्वयं HIV को लागी रक्त परिक्षण गराउनेको संख्या पनि बढिरहेको छ । अस्पतालमा आधारित लैङ्गिक हिसां सम्बन्धी एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्रमा यस आर्थिक वर्षमा सेवा लिनेको संख्या बढेको छ । यस अस्पतालमा सामाजिक सेवा इकाइबाट सेवा लिने लक्षित समुहको संख्या बढिरहेको छ । अस्पतालले अस्पतालको आफ्नै फार्मसि संचालनमा ल्याएको छ । यस अस्पताल EWARS Sentionel site को रुपमा अगाडी बढेको छ । पोषण पुनस्थापन गृह बाट कुपोषणबाट ग्रसित बालबालिका हरुले सेवा प्राप्त गरेका छन । अस्पतालले हालै मात्र PCR LAB संचालनमा ल्याएको जसबाट कोभिड १९ जस्ता महामारीका रोगहरुको पहिचान गर्न

सजिलो भएको छ । हालै मात्र २२० मिटर तल जमिनबाट पानी निकाल्ने परियोजना सफल भएर अस्पतालमा पानिको समस्या समाधान भएको छ । कोभिडको महामारिमा अक्सिजन भर्न सिलिण्डर पोखरा पुर्‍याउन पर्ने वाध्यताको अन्त्य गर्न अस्पतालले आफ्नै प्लान्टको स्थापना गरेपछि अस्पतालमा अक्सिजन पर्याप्त हुन थालेको र अन्य निजि अस्पताल र अन्य संघसंस्थालाई आवश्यक परेमा अक्सिजन उपलब्ध गराउने व्यवस्था समेत रहेको छ । अस्पतालमा फोहोर व्यवस्थापनको लागि छुट्टै फोहोर व्यवस्थाप कक्ष रहेको र फोहोर segregation र Auto clave गरेर फोहर विसर्जन गर्ने कार्य संचालनमा आएको छ । अस्पतालमा निर्धारण गरीएको कर्मचारी तथा चिकित्सक हरू मध्ये मेडिकल अफिसर तथा बिशेषज्ञ चिकित्सकको सेवा अस्पताल बाट प्रदान भैरहेको छ । केही बिशेषज्ञ सेवाको लागि बिशेषज्ञ चिकित्सकहरुको अभावमा सेवा दिन नसकेकोले अस्पतालमा रहेका बिशेषज्ञ चिकित्सकको १५ रिक्त दरबन्दी पूर्ति गर्नु पर्ने आवश्यकता छ । वर्तमान समयमा रहेका प्रशस्त स्वास्थ्य चुनौतीहरुलाई सामना गर्नको लागि उपचारात्मक पक्षबाट सिमित स्रोत र साधनबाट जनअपेक्षा अनुरूपको स्वास्थ्य सेवा पर्याप्त नहुनु स्वभाविक हो यसको लागि निर्धारित गरिएको दरबन्दी पूर्ण गर्नुपर्ने साथै रोग निदानको लागि परिक्षण उपकरणहरुको खरिद गर्नुपर्ने आवश्यक छ । यस बाट मात्रै सरकार बाट ल्याईएको स्वास्थ्य नीति कार्यन्वनमा सहजता भई स्थानिय तहमानै गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न सकिने छ ।